

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI
VAZIRLIGI**

2024

**QASHQADARYO VILOYATI PEDAGOGLARNI
YANGI METODIKALARGA O‘RGATISH
MILLIY MARKAZI**

respublika ilmiy-amaliy anjuman

**BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIDA XXI ASR
KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHNING TENDENSIYALARI
VA TEXNOLOGIYALARI: MAHALLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR**

**QASHQADARYO VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O'RGATISH MILLIY MARKAZI**

**“BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA XXI ASR
KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHNING
TENDENSIYALARI VA TEXNOLOGIYALARI:
MAHALLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR”**

RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI
(QARSHI SHAHRI, 2024-YIL 30-APREL)

**“ТЕНДЕНЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ РАЗВИТИЯ НАВЫКОВ
XXI ВЕКА У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ:
ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ”**

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
(ГОРОД КАРШИ, 30-АПРЕЛЬ 2024-ГОД)

**“TENDENCES AND TECHNOLOGIES OF DEVELOPING XXI
ST CENTURY SKILLS IN PRIMARY CLASS STUDENTS:
LOCAL AND FOREIGN EXPERIENCES”**

REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
(KARSHI CITY, APRIL 30, 2024)

Buning uchun biz o'qituvchilarni tayyorlashimiz, rivojlantiruvchi ta'limning yanada faol tizimini tatbiq etishimiz va o'qituvchilarni ta'lim jarayonida yanada muvaffaqiyatli foydalana oladigan materiallar bilan ta'minlashimiz kerak.

Eng muhimi va biz hozir to'g'ri yo'ldamiz, ancha oldin PIRLS va TIMSS tadqiqotlari topshiriqlari xususiyatlarini ochib beruvchi materiallar bilan to'plamlar chop ettirildi. Endi esa bu vazifalarni bosqichma-bosqich amalga oshirib, paydo bo'layotgan muammolarni hal qilish ustida ishlash kerak

Xulosa. Shuning uchun maqsadga bosqichma-bosqich erishish, e'lon qilingan g'oya va islohotlarni joriy etish lozim. Boshqa tomondan, natijalarni batafsil muhokama qilish uchun jamoatchilik va professional hamjamiyatni tayyorlashimiz kerak. Mamlakatimiz ushbu tadqiqotlarda ilk marotaba ishtirok etayotgani uchun hozircha aniq natijalar yo'q va bir narsa deyish qiyin. Lekin bu bo'yicha ba'zi taxminlarni aytish mumkin. Matematika va tabiiy fanlar bo'yicha natijalar o'qish savodxonligi bo'yicha ko'rsatkichlardan yuqori bo'ladi deb o'ylaymiz. Chunki, mamlakatimiz yoshlari har yili kimyo va matematika fanlaridan xalqaro fan olimpiadalarida yuqori natijalarni qayd etib kelishmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmadjonova, Y. T. (2020). PISA-ta'lim sifatini oshirish mezonlari. Aqrar fan nazariyasi va amaliyotidagi dolzarb muammolar va ularning yechimlari, 821, 824.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 8- dekabrda 997-sonli "Xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori, <https://lex.uz/docs/4097073>
3. Yaxshiyeva, Z. Z., Axmadjonova, Y. T., & Axmadjonova, U. T. (2021). Ta'lim sifatini baholash xorij tajribasi misolida o'rganilmoqda. Integration of science, education and practice. Scientific-methodical journal, 383-385.
4. Axmadjonova, Y. T., Axmadjonova, U. T., & Yaxshiyeva, Z. Z. (2021). Ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora-tadbirlari. Academic research in educational sciences, 2(CSPI conference 1), 1563-1567.
5. Ахмаджонова, Ё. Т. (2021). PISA: «Студентов нужно научить думать, а не запоминать». Гуманитарный трактат, (101), 12-14.
6. Axmedovna, S. S., & o'rinov Tojimurodovna, A. Y. (2021). PISA a criteria for improving the quality of education. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(05), 306-308.
7. Akhmadzhonova, Y. T., & Akhmadzhonova, U. T. (2021). "Press conference" in the delivering of chemistry. Экономика и социум, (3-1), 20-22.

BOSHLANG'ICH SINFLARDA XALQARO TADQIQOTLARNI JORIY ETISH

*Sunatov Jo'rabek Turg'unbek o'g'li
Iqtisodiyot va pedagogika universiteti,
"Kompyuter tizimlari" kafedrasida o'qituvchisi*

Annotatsiya: Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ta'lim olish darajasi va sifatini tekshirish hamda oshirish uchun O'zbekistonda bir qancha ishlar amalga oshirilmoqda. Bunday ishlarni bajarishda xalqaro tadqiqot usullaridan foydalanilmoqda. Boshlang'ich sinf davri bu o'sib kelayotgan yosh avlodga beriladigan bilimning fundament qismi hisoblanib, fundament bilim yaxshi bo'lsa keyingi bilimlar uchun poydevor vazifasini o'taydi. O'zbekistonda xalqaro tadqiqotlarni joriy etish dasturi ishlab chiqilgan bo'lib, bu dasturga bir nechta kompetensiyalar kiritilgan. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etish bo'yicha bajarilgan va bajarilayotgan ishlar, bu ishlarni bajarishga doir qabul qilingan qarorlar haqida ma'lumot keltirilgan.

Kalit so'zlar: milliy markaz, PISA, PIRLS, TIMSS, TALIS, EGRA, EGMA, xalqaro dastur, OECD, xalqaro assotsiatsiya, davriylik, savodxonlik, nutqiy ko'nikma.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 8-dekabrda "Xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish chora tadbirlari to'g'risida"gi 997-sonli qarori bilan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi qoshida "Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlarni amalga oshirish Milliy markazi" tashkil etildi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-aprelda "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-son Farmonida 2030-yilga kelib PISA xalqaro dasturi reytingida jahonning birinchi 30 ta ilg'or mamlakatlari qatoriga kirishiga erishish hamda xalq ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish asosida o'quvchilarning o'qish, matematika va tabiiy yo'nalishdagi fanlardan savodxonlik darajasini baholashga yo'naltirilgan ta'lim sifatini baholashning milliy tizimini yaratish vazifalari belgilangan [1].

PIRLS – boshlang'ich 4-sinf o'quvchilarining matnni o'qish va tushunish darajasini baholash;

TIMSS - 4- va 8-sinf o'quvchilarining tabiiy-ilmiy yo'nalishdagi fanlardan savodxonligini baholash;

TALIS – rahbar va pedagog kadrlarning umumiy o'rta ta'lim muassasalarida o'qitish va ta'lim olish muhitini hamda o'qituvchilarning ish sharoitlarini o'rganish;

PISA — 15 yoshli o'quvchilarning o'qish, matematika va tabiiy yo'nalishdagi fanlardan savodxonlik darajasini baholash.

EGRA - (The Early Grade Reading Assessment) baholash modelining maqsadi boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutq malakalarini rivojlantirish, nutqiy ko'nikma va malakalarini hamda o'qish savodxonligini oshirishdan iborat.

EGMA - (The Early Grade Mathematical Assessment) baholash modelining maqsadi 2-4 sinf o'quvchilarining og'zaki hisoblash malakalarini rivojlantirish, mantiqiy fikrlash qobiliyatini o'stirish, matematik savodxonligini oshirishdan iborat.

PISA - inglizchadan olingan qisqartma bo'lib, Program for international student assessment – o'quvchilarni baholash xalqaro dasturi degan ma'noni anglatadi. Ushbu dastur OECD tomonidan amalga oshiriladigan bo'lib, u dunyo bo'ylab 15 yoshli o'quvchilarning o'qish, matematik va tabiiy-ilmiy savodxonlik darajasini baholovchi xalqaro tadqiqotdir. Tadqiqot an'anaviy ravishda 3 yilda bir marotaba o'tkazilib, har bir davriylikda bittadan yo'nalishga ustuvorlik beriladi hamda bitta innovatsion yo'nalish kiritiladi. 2022 - yilda o'tkazilishi rejalashtirilgan tadqiqotda innovatsion yo'nalish sifatida o'quvchilarning kreativ fikrlash kompetensiyalari ham baholanadi. Unda o'quvchilar maktabda egallagan bilimlarini qanchalik eslab qolganliklari emas, balki olgan bilimlarini real hayotiy vaziyatlarda qo'llay olishlari, ijodiy va mantiqiy fikrlash ko'nikmalari baholanadi.

PIRLS - ingliz tilidagi Progress in international reading and literacy study so'zlaridan olingan bo'lib, o'quvchilarning o'qib tushunish darajasini baholashga mo'ljallangan xalqaro tadqiqot dasturidir. Mazkur dastur IEA tomonidan har 5 yilda bir marotaba amalga oshirilib, unda PISA dan farqli ravishda boshlang'ich ta'limdagi 4-sinf o'quvchilarining badiiy tajriba orttirish, axborot olish va undan foydalanish ko'nikmalari baholanadi. Ushbu xalqaro dastur bolaning mustaqil inson sifatida rivojlanishida katta ahamiyat kasb etib, boshlang'ich ta'limda tahsil olayotgan o'quvchilarning o'qib tushunish ko'nikmalarini xalqaro miqyosda baholaydi. PIRLS dasturida asosiy e'tibor 4-sinf o'quvchilariga qaratiladi, buning boisi, ushbu rivojlanish davrida o'quvchilar o'qish ko'nikmasini hosil qilgan bo'lib, endi bu ko'nikmadan boshqa fanlarni o'rganishda foydalanayotgan bo'ladi So'nggi yillarda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida ulkan iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlariga erishilayotganligi barcha sohalarida malakali kadrlar va yetuk mutaxassislarga bo'lgan talabni yanada oshirmoqda. Bu o'z-o'zidan o'quvchilarimizning darslarga qiziqish xususiyatini oshirish va o'qituvchilarning har tomonlama ta'lim tarbiyaga e'tiborini kuchaytirishni talab etadi. PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) xalqaro tadqiqotdir. Mamlakatlardagi boshlang'ich

maktab o'quvchilarining xususiyatlarini aniqlash va baholashga qaratilgan turli darajadagi yutuqlarga olib keladigan turli xil ta'lim tizimlari bilan bog'liq bo'lgan dastur. Albatta, bunday tadqiqot ishchilar, olimlar, metodistlar, o'qituvchilar va ularning ota-onalari uchun katta ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqotlar Xalqaro ta'lim assotsiatsiyasi tomonidan muvofiqlashtirilgan. PIRLS loyihasi 4-sinf o'quvchilarining o'qish qobiliyatining rivojlanish darajasini aniqlash maqsadida tashkil etilgan. Xalqaro ekspertlarning fikricha, bugungi kunda maktab o'quvchilarining boshlang'ich maktabda keyingi ta'limdagi muvaffaqiyatlari uchun poydevor qo'yilgan. PIRLS 2016 da ishtirok etib, xalqaro tadqiqot PIRLS-2016 XEA ensiklopediyasi eng yaxshi o'quv dasturlari va ishlab chiqish tajribasi bo'yicha noyob axborot materiallarini taqdim etdi. PIRLS tadqiqoti O'zbekistonda boshlang'ich sinf o'quvchilarining ravon so'zlash darajasini xolisona baholash ta'limning ochiqligi va integratsiyasini ta'minlash maqsadida, shuningdek, O'zbekistonni dunyoning yetakchi ta'lim tizimlari xalqaro hamjamiyatga kiritishga tayyorgarlik ko'rilmogda.

TIMSS xalqaro baholash dasturida 4- va 8-sinf o'quvchilarining matematika va tabiiy fanlar bo'yicha egallagan bilim darajasi va sifatini solishtirish hamda milliy ta'lim tizimidagi farqlarni aniqlash bilan bir qatorda, qo'shimcha ravishda maktablarda matematika va tabiiy fanlar bo'yicha berilayotgan ta'lim mazmuni, o'quv jarayoni, ta'lim muassasasining imkoniyatlari, o'qituvchilar salohiyati, o'quvchilarning oilalari bilan bog'liq omillari o'rganiladi.

TIMSS dasturi o'zining birinchi tadqiqotini 1995-yilda boshlagan bo'lib, 2019-yilga qadar har to'rt yilda 1999, 2003, 2007, 2011, 2015 va 2019-yillarda tashkil etib kelindi. Navbatdagi 8-davriylik 2023-yilda amalga oshirilishi rejalashtirilgan. Ta'lim yutuqlarini baholash xalqaro assotsiatsiyasi (IEA) tomonidan tashkil etilgan, bu 4 va 8-sinf o'quvchilarining matematika va ijtimoiy fanlar bo'yicha bilim sifati, darajasi, munosabati va qiziqishlarini aniqlaydi. U har 4 yilda bir marta o'tkaziladi. Ushbu tadqiqot ham PIRLS tadqiqoti singari maktab ma'muriyati va o'qituvchilari o'rtasida qo'shimcha so'rovlar o'tkazadi, fanga xalaqit beradigan asosiy omillarni aniqlab, ta'lim standartlarini taqqoslash imkonini beradi. TIMS 2015 so'roviga ko'ra, AQSH, Singapur, Gonkong, Koreya Respublikasi, Yaponiya, Rossiya va Buyuk Britaniya ta'lim tizimi eng yuqori ko'rsatkichlarga ega. Shuni ta'kidlash kerakki, bularda mamlakatlarda yuqori texnologiyalar, sanoatlashtirish muhim omil etib belgilangan. Guruhlar va sinflardagi talabalar soni esa 16 nafardan oshmaydi.

Hozirgi kunda o'quvchilarning o'qish (EGRA) va matematika (EGMA) bo'yicha qobiliyatlarni baholash tadqiqotlarini tizimga tatbiq etish boshlangan. Mazkur tadqiqotlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'zlashtirishini yaxshilash hamda ta'lim jarayonidagi kamchiliklarni aniqlashga yordam beradi. Ushbu baholash tizimi dunyoning 70 dan ortiq mamlakatlarida qo'llaniladi. Shuningdek, PISA, TIMSS, PIRLS kabi o'quvchilar bilimi darajasini baholash uchun xalqaro tadqiqotlar hamda dasturlar tayyorlash uchun yaxshi vosita hisoblanadi.

EGRA va EGMA tadqiqotlari boshlang'ich sinflarni o'qitishda tizimli bo'shliqlarni tashxislash va ularni hal etishning eng maqbul yechimlarini aniqlovchi, o'qish hamda savodxonlik ko'nikmalarini sinovchi ilmiy asoslangan modellar hisoblanadi. Bu tadqiqotlar O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi tomonidan AQShning Xalqaro Taraqqiyot Agentligi (USAID) bilan hamkorlikda olib borilmoqda. Mazkur loyiha 2019 yil 28 sentyabrda XTV va USAID o'rtasida 50 million dollarga imzolangan besh yillik rivojlanish maqsadlari to'g'risidagi bitimning birinchi tarkibiy qismidir. AQShning O'zbekistondagi elchisi Deniyel Rozenblyumning ta'kidlashicha, EGRA va EGMA boshlang'ich sinf o'quvchilarning savodxonligi va matematika bo'yicha ko'nikmalarini baholovchi oddiy, arzon va kuchli vositadir. Bu vosita bolaning bilimi, o'qituvchining dars berishi yoki direktorning maktabni boshqaruv ko'nikmalarini tekshirmaydi. Shuningdek, jarayonda o'tish yoki yomon baho bo'lmaydi. Tibbiyot xodimlari bemorga muolaja belgilash, ko'rikdan bo'yicha ko'nikmalariga baho beradi. Baholash natijalariga ko'ra yangi o'quv dasturlari, o'qitish uslubi va yondashuvlar O'zbekiston yoshlarining yaxshi natija ko'rsatishi uchun moslashtiriladi. EGRA (The Early Grade Reading Assessment) baholash modelining maqsadi boshlang'ich sinf o'quvchilarining

nutq malakalarini rivojlantirish, nutqiy ko'nikma va malakalarini hamda o'qish savodxonligini oshirishdan iborat. EGMA (The Early Grade Mathematical Assessment) baholash modelining maqsadi 2-4 sinf o'quvchilarining og'zaki hisoblash malakalarini rivojlantirish, mantiqiy fikrlash qobiliyatini o'stirish, matematik savodxonligini oshirishdan iborat. Boshlang'ich sinflar davomida matematikadan olingan mustahkam poydevor kelajakdagi muvaffaqiyat kaliti hisoblanadi. Shuningdek, matematika kelajakda ish joyidagi ko'nikmalar va bilimlarni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan fandır. EGMA bolalarning asosiy ko'nikmalarini rivojlantirayotganligini aniqlash imkonini beradi, boshqa matematik ko'nikmalar hosil qiladi va harakatlarni eng yaxshi tomonga yo'naltiradi. Bu esa ta'lim sifatini oshirishda juda muhim. EGMA quyidagi: raqamni identifikatsiya qilish (raqamni aniqlash); kattalik haqida mulohaza yuritish (raqamlarni kamsitish); raqamlarni tan olish (yo'qolgan raqam); qo'shish va ayirish; birinchi va ikkinchi darajalar va so'z muammolarini o'z ichiga oladi. Mamlakatimiz buyuk kelajak sari intilib taraqqiy etgan mamlakatlar qatoridan munosib o'rin egallab bormoqda. O'sib kelayotgan avlodning ta'lim tarbiyasini takomillashtirish va samaradorligini oshirish, shuningdek o'quvchilarni mustaqil, erkin fikrlashga o'rgatish maqsadida turli dastur va texnologiyalardan foydalanish zamon talabiga aylanib qolmoqda.

TALIS - (ta'lim muassasalarida rahbarlar va o'qituvchilarning ta'lim va xalqaro xizmati) O'quv va ta'lim muhitini va ta'lim ish sharoitlarini tashkil etish. Ushbu tadqiqot birinchi marta 2008 yilda 24 kishi ishtirokida o'tkazilgan. Ikkinchi bosqich 2013-yilda o'tkazilgan va unda 3 ta davlat ishtirok etgan. 2018-yilda 46 davlat ishtirok etdi. TALIS tadqiqotning mohiyati o'qituvchilar bilan so'rov o'tkazishdan iborat. So'rovda asosan maktab boshqaruvi bo'yicha fikrlar maktab rahbarlari, direktorlar, o'qituvchining ish faoliyatini baholash, maktab muhiti va ularning ishidan qoniqish va ko'p madaniyatli muhitni baholash jarayoni ro'y beradi. O'qituvchilarning so'rovi shuni ko'rsatdiki, turli sohalar mavjud kasbiy rivojlanish, butun o'qituvchilik faoliyati, o'qitishni amalga oshirish o'qituvchining muayyan sinfdagi faoliyati va maktab bilan ijobiy munosabat jamiyatini tuzishga dasturulamal bo'lib xizmat qiladi. Shuni ta'kidlash kerakki, TALIS yagona so'rovlar jamoasidir. O'quv muhitini tashkil etish va o'qituvchilarning ish jarayoni va ta'lim muassasasini baholash muhim vazifadir [2].

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, hozirgi kunda O'zbekistonda boshlang'ich sinf o'quvchilariga bo'lgan e'tibor kundan kunga oshib bormoqda. Ularning ta'lim olishi uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar, bino va maktablar, darsliklar va boshqalarga e'tibor kuchaymoqda. Shu bilan birga, ularning sifatli ta'lim olishi uchun xalqaro tadqiqotlardan ham keng foydalanilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Xamidova Umida Abdukarimovna. "Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish". Fidoyi va jonkuyar pedagoglar jurnali. 3-to'plam. 2022-yil. 246 bet.
2. <https://lex.uz/docs/-4097073>

ADABIYOT O'QITISHDA XALQARO TAJRIBALARNI QO'LLASH

Achilova Emina Sa'dulloyevna
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
O'zbek adabiyotshunosligi kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada adabiyot fanini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari, adabiyot fani o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar, badiiy adabiyot mutolaasi va uning inson kamolotidagi o'rni, o'quvchilarni badiiy adabiyotga muhabbatini uyg'otishning usul va yo'llari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: adabiyot o'qitish metodikasi, adabiy ta'lim, badiiy mutolaa, adabiy shakllar, xalqaro baholash tadqiqotlari, PISA.

	yondoshu	
N.B.Saitova	An'anaviy o'qitish metodlari	234
M. N. Ergasheva	Buyuk bobokalonlarimizning tarbiya haqidagi o'lmas qarashlari	236
N. N. Ergasheva	XXI asr — intellektual asr	238
M.N. Ergasheva	Ma'naviy qadriyatlar — ta'lim-tarbiyaning omili	239
D.T.Sultonova	Boshlang'ich sinflarda 4 k modeli asosida dars jarayonini loyihalashning pedagogik imkoniyatlari	242
X.H. Rajabova, D.Abdurahmonova	Darsliklarda berilgan topshiriqlar asosida bolaga dars jarayonida innovatsion metodlardan foydalanishning afzalliklari	245
M.N. Ergasheva	O'quvchilar faoliyatini faollashtirish va intensivlashtirish asosidagi pedagogik texnologiyala	247
M.Q.Zaripova	Zamonaviy ko'nikmalarni shakllantirishda ta'limiy o'yinlardan foydalanish	254
III SHO'BA: BOSHLANG'ICH SINFLARDA XALQARO TADQIQOTLARNI JORIY ETISHNING ISTIQBOL REJALARI		
X.Muxammadiyeva	Boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etishning istiqbol rejalari	257
Z.O.Jabbarova	Ta'lim samaradorligini oshirishda TIMSS xalqaro tadqiqoti topshiriqlarini tuzish ko'nikmalarini rivojlantirish	260
B.Mamatov S.Rasulova	Boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etish	266
S.S.Umarov	Xalqaro baholash dasturlari topshiriqlari tahlili	268
M.X. Samidjonova	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matnni o'qish va tushunish darajalarini rivojlantirishda PIRLS – xalqaro baholash dasturi	272
G.G.Raximboyeva N.Sh.Artikova	Boshlang'ich ta'limda PIRLS baholash dasturi va uning ahamiyati	274
Z.O.Jabbarova	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish va savodxonlik darajasini oshirishda xalqaro baholash dasturlarining ahamiyati va afzalliklari	276
Y.T.Axmadjonova	Ta'lim sifatini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlar	281
J.T.Sunatov	Boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etish	285
E.S.Achilova	Adabiyot o'qitishda xalqaro tajribalarni qo'llash	288
M.Dehqonboyev	Boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etish masalalari	290
D.O.Urinova F.B.Xudayqulova	Boshlang'ich sinf o'quvchilarini baholash tizimini takomillashtirish	293
M.Xushvaitova O. Aslonova	Interaktiv metodlar vositasida o'quvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatishning zaruriyati	295
D.Tosheva	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-biluv faoliyatini baholash yo'llari	297
G. E.Qurbonova	Boshlang'ich sinf o'quvchilarni o'quv matnlarini anglash va tushunishga o'rgatish	299